

Avançament editorial

VALLCORBA

Inici de l'obra completa

La meua tasca lingüística i gramatical s'inseriu sens dubte en les coordenades ideològiques i metodològiques marcades per Pompeu Fabra i ha consistit bé a divulgar l'obra d'establiment del català contemporani que ell va fer, bé a aprofundir-ne certs aspectes poc aclarits, segons que em mostrava la pràctica de l'ensenyament de la llengua o l'observació de l'ús d'aquesta en els textos literaris i també en els mitjans de comunicació social d'ençà que aquests pogueren expressar-s'hi. La tasca de Fabra fou immensa, com tothom reconeix, però per això mateix no sempre pogué arribar al detall o a la concreció necessaris. D'una altra banda, i sobretot, Fabra no considerà que calgués insistir en coses que els parlants de la seva època tenien ben assumides, per simple tradició intergeneracional, i que encara no havien estat contaminades per la llengua imposada políticament.

Fou així, per subvenir a les necessitats de la dedicació docent, com de bell començament em vaig veure empès a endinsar-me en la qüestió dels usos dels verbs ésser i estar –i d'altres de relacionats, com anar, haver-hi o tenir–. L'any 1962, en efecte, uns quants professors de català ens aplegàrem, sota el comandament de Joan Triadú, en la Delegació d'Ensenyament de Català (DEC) d'Òmnium Cultural, poc després de la fundació d'aquesta entitat, i l'any següent, havent estat clausurat l'Òmnium per les autoritats franquistes, continuàrem treballant en un pis del passeig de Gràcia, 42, de Barcelona, sota el nom de Centre d'Estudis Francesc Eiximenis. En alguns dels articles aplegats en aquesta obra explico amb cert detall la història d'aquest nucli fundacional, des del qual va estendre's la major part de la xarxa que feu possible durant els anys seixanta i setanta la «realfabetització» en la pròpia llengua d'un gruix considerable de la població adulta i infantil fins a enllaçar amb l'en-

Publicacions de l'Abadia de Montserrat presenta el primer volum, dels tres previstos, de l'obra completa del lingüista **Jaume Vallcorba i Rocosa (1920-2010)**

Obra gramatical i lingüística completa, volum 1
 Autor: **Jaume Vallcorba i Rocosa**
 Editorial: **Publicacions de l'Abadia de Montserrat**
 Barcelona, 2010
 Pàgines: 696
 Preu: 28,50 euros

Una imatge de joventut del lingüista **Jaume Vallcorba i Rocosa** ARXIU

senyament reglat de la Generalitat restablerta. El fet és que la direcció del Seminari de Didàctica –una de les tres seccions en què s'organitzà la DEC– ens fou confiada a l'enyorat Manuel Miquel i Planas i a mi mateix i vam haver d'improvisar els cursos per correspondència per a formar nous professors de català, i en aquest fer, en Miquel em va dir: «Per què no resumeixes els usos dels verbs ésser i estar?». D'aquesta indicació van sortir

unes primeres notes, molt parcials, ajustades als criteris de Fabra, sobre l'ús correcte dels verbs ésser i estar, incloses en el Curs elemental per correspondència elaborat durant l'estiu de l'any 1965 i d'aquí s'originà la certa fama d'«especialista» en la qüestió de què vaig començar a gaudir immerescudament entre aquell cercle d'iniciats, i d'aquí vingué la rastellera de treballs que van seguir després sobre el mateix tema, que se'm

convertí, sense haver-ho volgut ni previst expressament, en el tema central dels meus estudis gramaticals.

Com a ampliació i aprofundiment de les esmentades notes del curs per correspondència, vaig anar-ne redactant més, les quals anava passant a alguns companys professors de català per si els podien ésser útils. Lluís López del Castillo, amic i company de les tasques de la DEC, em va induir a endreçar

aquestes notes i a intentar-ne una sistematització. Així ho vaig fer i especialment m'hi vaig esmerçar l'estiu del 1966. Havent-ho sabut, Joan Triadú em va suggerir que presentés aquest treball als Jocs Florals de la Llengua Catalana que s'havien de celebrar a Marsella l'octubre del 1967. Els hi vaig presentar, en efecte, amb el títol de Notes sobre els verbs ésser i estar, que el mateix Triadú canvià pel de Sobre el règim dels verbs ésser i estar, d'aparença més tècnica, però molt restrictiu pel que fa al veritable contingut del treball. Amb aquest títol rebé el Premi Pompeu Fabra dels dits Jocs Florals i és per això que ha estat mantingut en aquesta edició. Era la primera síntesi que intentava sobre aquest tema.

El desembre del 1965 en Manuel Miquel i jo vam començar la tramesa d'una Carta circular exclusivament per als socis, fórmula que vam triar per dissimular un butlletí mensual destinat a intercomunicar els professors de català que ja actuaven arreu al país; al cap de dos anys ja ens atrevírem a donar-li el nom de Butlletí dels Seminaris d'Ensenyament de Català, i ben aviat va esdevenir un punt de referència per a tothom interessat en el perfeccionament i el progrés de la llengua. Doncs, en aquest butlletí vaig anar publicant entre 1967 i 1970 un seguit d'articles sobre l'ús d'ésser i estar que van exercir una certa influència i van cridar l'atenció del món universitari, com fou el cas de Gabriel Ferrater, que s'hi va interessar vivament i em va voler conèixer personalment per comentar-los i demanar-me'n aclariments. Considerava el meu enfocament com l'inici del camí per a trobar el desllorigador d'aquest punt de la gramàtica. Segons que em va dir, els feia llegir als seus alumnes i els comentava a classe. Fruit d'aquest treball d'aprofundiment fou la síntesi que vaig incloure al Curs per correspondència de la DEC del 1971, en substitució de les escurades notes redactades per al curs del 1965. *